

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, BIRŽELIO – JUNE 6, 2017 • Vol. CVIII Nr. 65 Kaina 1 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 06-05-2017

Iki valstybės atkūrimo jubiliejaus liko 254 dienos

Čikaga atsisveikino su generaliniu konsulu Marijumi Gudynu ir Gintarija Gudyniene.

Vidos Kuprytės nuotr.

„Susirinkom padėkoti...“

Jeigu Čikaga ką nors tikrai myli – ji tai parodo. Lygiai prieš trejus metus, 2014-ųjų birželio 11 dieną, Čikagos lietuviai gausiai rinkosi į R. Riškus salę Pasaulio lietuvių centre Lemonte ir nusidriekė ilgoje eilėje atsisveikinti su mylimu kunigu Antanu Saulaičiu SJ – palinkėti jam sveikatos, saugaus skrydžio į Lietuvą, padovanoti mėgstamų saldinių ir priimti iš jo rankų paskutinę „komuniją“, kurią tąkart simbolizavo gabalėlis šakočio...

Šįkart toje pačioje salėje susirinkome išlydėti į Lietuvą generalinio konsulo Čikagoje Marijaus Gudyno ir jo mielos šeimos. Šis precedento neturintis įvykis – surengti kadenciją baigusiam diplomatui tokią linksmą ir daug svečių sulaukusių atsisveikinimo šven-

tę rodo, kaip per tuos penkerius metus Čikagos lietuviai tikrai pamilo Marijų Gudyną. Šventė buvo kaip pridera: su muzika ir gėlėmis, su prasmingais žodžiais ir gražiais palinkėjimais, su sentimentu ašaromis, didžiuliu tortu, dovanomis, specialiai ta proga išleista knyga ir net specialiai šiam įvykiui sukurta daina!

Pamatėme Marijų Gudyną vėl kitoje šviesoje, sužinojome nemažai įdomaus ir naujo apie jį patį ir jo šeimą, stebėdami skaidrių montažus dar kartą išgyvenome per tuos metus kartu patirtas pakilias akimirkas...

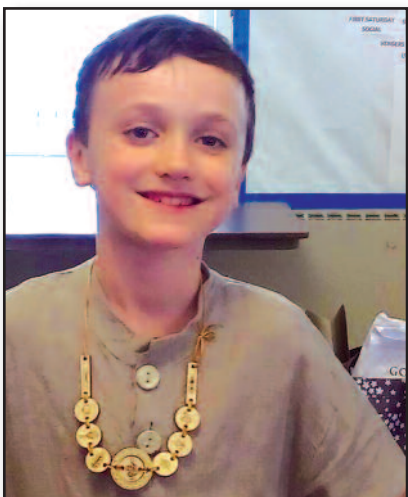
Išsamiau apie generalinio konsulo Marijaus Gudyno išleistuves skaitykite artimiausiam „Draugo“ numeryje.

„Draugo“ info
– 7 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Parodėme, kokia graži Lietuva
– 5 psl.

Dvi dienos, skirtos tautiniam
kostiumui – 6 psl.

Lemonte posėdžiavo JAV LB nariai

JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirm. Birutė Kairienė (k.) ir sekretorė Auksuolė Kišonaitė-Marciulevičienė.

„Facebook“ nuotr.

Birželio 4 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centre vyko JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Vidurio Vakarų apygardos metinis suvažiavimas. Suvažiavime buvo pristatyti apygardos apylinkių pirmininkai ir apygardos Tarybos nariai, apygardos pirmininkė, išdininkė ir kontrolės komisijos pirmininkė pateikė ataskaitas apie praėjusius metus, apylinkių pirmininkai perskaitė pranešimus apie savo apylinkes.

Suvažiavime dalyvavo ir trys krašto valdybos nariai: JAV LB Krašto valdybos pirmininkės Sigitos Šimkuvienės sveikinimo žodžius perdavė vykdomasis pirmininkas Juozas Kazlauskas, Kultūros tarybos pirmininkė Austėja Sruoga kalbėjo apie Lietuvos šimtmečio paminėjimo planus, o vicepirmininkė informacijai Laima Liutikienė pristatė pranešimą tema „Globalios Lietuvos šiandienos aktualijos ir glaudesnis bendradarbiavimas su JAV LB“.

JAV LB info

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Nėra taisyklės, kurios nebūtų galima sugriauti dėl ko nors gražesnio – Ludwig van Beethoven

Teko dalyvauti Ukmergės apylinkėse organizuotai rengiamuose karo žaidimuose, kur bene 200 vyrų, pasidalinę į tris būrius, šturmavo proskynoje įrengtą kulkosvaidžio lizdą. Buvo labai įdomu patirti sėlinimą tarp medžių, momentinį kritimą išgirdus šakos trakstelėjimą, šliaužimą grioviais, per skruzdėlynus. ...Kovinių situacijų imitacija padeda suprasti, kaip reikėtų elgtis išorinės agresijos atveju. Tačiau. Tarp 200 vyrų, miške žaidžiančių karą, teko pamatyti rusiškai kalbančių kovos grupių. Jie bendravo tik tarpusavyje, buvo labai preciziškai ekipuoti, rankose turėjo ne žaislinius šautuvus, o tikrus ginklus, perdarytus į šaudančius plastikinius „šrutukais“. Žinoma, jie Lietuvos Respublikos piliečiai, turėtų būti lojalūs mūsų šaliai, turėtų ginti agresijos atveju. Juk negalima abejoti jų lojalumu. ...O jeigu tos kovos grupės susiformavo iš Rusijos propagandinius kanalus žiūrinčių mūsų šalies gyventojų. Kas yra jų galvose?

Šitoje citatoje iš skaitytojo laiško „lrytas.lt“ dienraštyje išreikštas nerimas tikriausiai atspindi ir daugumos Lietuvos gyventojų savijautą išgirdus apie incidentą netoli Nemenčinės, kur praėjusią savaitę pranešus gyventojams antiteroristinis būrys „Aras“ sulaikė 12 vyrų nors su netikrais ginklais, bet tiksliais tikrų ginklų kopijomis. Tarp jų buvo penki rusakaliai, kurie dėvėjo rusiškus maskuojamus kombinezonus ir Rusijos kariuomenės desantininkų marškinėlius. Žinios pro ausis nepraleido nė vienas laikraštis, paskelbęs po keletą straipsnių. Skaitant apie tai jausmas buvo panašus, kaip prieš keletą metų, kai išgirdome apie „žaliųjų žmogeliukų“ įsiveržimą į Ukrainos teritoriją ir Krymo okupaciją.

Šie 12 vyrų, šratasvydžio mėgėjų, kurių žaidimai yra leidžiami, pramogavo. Veiksmas vyko buvusiam Sovietų Sąjungos kariuomenės atsarginiame ryšių punkte, arba, objekte Nr. 523, kuris karo atveju turėjo perimti Vilniaus telefonų stoties ir vyriausybinių ryšių perdavimo funkcijas. Dabar šis objektas yra apleistas ir jame minėtas 12 vyrų būrelis žaidžia nuolat. „Aro“ pareigūnų sulaikyti vyrai skundėsi, kad su jais buvo grubiai elgiamasi, kad iš jų buvo tyčiojama ir jie neva kankinami. Į tai atsakydamas vidaus reikalų ministras pareiškė, kad antiteroristinis būrys nėra mergelių klubas ir savo užduotis atlieka šiuokščiai. Iš tiesų, vyrukai, kurie pasirinko karo žaidimus, neturėtų verkšlenti, jeigu jiems buvo uždėti antrakiai ir jie labai nuspaudė riešus arba kad reikėjo keturias valandas pagulėti veidu žemyn. Jie patys pasirinko karo žaidimą.

Kas tie šratasvydininkai?

Tomis dienomis išgirdome ir daugiau žinių apie šiuos vyriškus žaidimus. Pasirodo, Lietuvoje šratasvydininkų yra apie 2-3 tūkstančius. Tai esanti legali asociacija, susidedanti iš daugelio vyrų (daugiausia, žinoma, jaunų) būrelių, kurių kiekvienas turi savo įregistruotą pavadinimą, o apie būsimus žaidimus praneša policijai. O šie 12, kurie buvo „supakuoti“ „Aro“ pareigūnų prie Nemenčinės, veikia nelegaliai. Apklausiame jie kaltino konkurentus, esą jie buvo tyčia apskūsti. Vilniuje yra 3-4 vietos, kur vyksta legalūs žaidimai. Žaidėjai moka simbolinį mokestį. Vienos iš tokių grupių, pasivadinusios „Mobilizacijos“ vardu, vadovas sakė, kad jų grupė veikia nuo 2005 m., savo veiksmus derina su teritorijų savininkais ir kariuomene. Žaidėjai yra vieši, registruodamiesi jie turi pateikti nuotraukas, vardus ir pavardes. Vengia Rusijos atributikos. Anot jo, apie 200 šratasvydžio mėgėjų yra neužsiregistravusių ir nenorinčių paklusti didžiųjų grupių taisyklėms. Būtent jie ir yra pamėgę buvusios karinės bazės priegais šalia Nemenčinės.

Praėjusių metų rudenį panašus incidentas įvyko Latvijoje. Vienoje gyvenvietėje šratasvydžio varžybose dalyvavo keturios vyrų komandos po penkis asmenis. Vienos iš komandų rusišku pavadinimu „Vostok“ nariai buvo apsirengę rusų kariuomenės apranga, todėl juos užklupo Latvijos saugumo kariai. Paašėko, kad keletas žaidėjų anksčiau buvo pakliuvę į Saugumo policijos akiratį dėl Rusijos agresijos užsienio politikos palaikymo.

Vyriški žaidimai?

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Šio vyrų žaidimo mėgėjai naudoja tikrų ginklų kopijas „Airsoft“, lietuviškai vadinamas šratasvydžiu (panašu į dažasvydį). Tai yra komandinis žaidimas, imituojantis karą. Jame naudojamos tikrų ginklų kopijos, karinė ekipuotė, aksesuarai ir karinė taktika. Žaidimo tikslas – pašalinti priešininką šaunant į jį plastikinį šratą iš specialaus „airsoft“ ginklo. Tokie ginklai ir apranga yra legaliai parduvinėjami internetinėse parduotuvėse. Ginklai kainuoja nuo šimto iki kelių šimtų eurų. Šis žaidimas atsirado Kinijoje 1970 m., vėliau paplito Honkonge ir Japonijoje. Šiuo metu „airsoft“ ginklai gaminami visame pasaulyje, tačiau didžioji dauguma – Azijos šalyse. JAV tokie ginklai yra plačiai naudojami per karinių ir ginkluotųjų pajėgų karių treniruotes, imituojant karines, taktines operacijas. Lietuvoje veikia ir tikrais ginklais žaidžiančių grupių.

Valstybės saugumo departamentas įspėja

Viskas būtų gerai, jeigu nekiltų pavojus, kad tokie žmonės gali būti išnaudojami priešišku Lietuvai jėgų. Štai buvęs Lietuvos saugumo pareigūnas žurnalistas sakė, kad Rusijos slaptosios tarnybos savo užsibrėžtų tikslų gali siekti ir prisidengusios tokių grupių, kaip šratasvydis, nariais. Tokie dalykai buvo fiksuoti Vokietijoje, todėl negalima atmesti galimybių, kad su šiais vyrūkiais dirbama ir Lietuvoje. Anot buvusio žvalgybininko, Kremliaus įtaka skleidžiama pasitelkiant ne tik sportines ar paramilitarines bendruomenes, bet ir, pavyzdžiui, Antrojo pasaulinio karo karių kapų paieškos klubus. Jų nariai Lietuvoje aktyviai įtraukiami į propagandinę veiklą – nuo „koloradinių“ juostelių daly-

bų gegužės 9 d. iki renginių mokslieviams organizavimo. Buvęs VSD karininkas pažymėjo, kad kovinių klubų veikla yra brangus užsiėmimas ir kartais kyta abejonių, ar jų nariai ir patys klubai iš tiesų savomis lėšomis sugeba įsigyti brangią ekipuotę ir plėtoti veiklą. Tokie žmonės ideologiškai parengiami, jaunimui, nepatyrusiam sovietmečio, į galvas kalami mitai apie „nuostabų“ gyvenimą SSRS, kai neva visi buvo lygūs ir viskas buvo pigu. Anot jo, taip gali būti kuriama nauja penktoji kolona. Beje, skelbiama, kad tokių klubų daugiausiai veikia Pietryčių Lietuvoje, kur gyvena daugiau rusakalbių žmonių.

Dar prieš kelerius metus Valstybės saugumo departamentas yra išpėjęs, kad Lietuvoje veikiančių šratasvydžio klubų nariai dalyvavo turnyre Karaliaučiuje, kurį organizavo Rusijos specialiųjų pajėgų veteranų ir karų dalyvių asociacija „Specnaz-Rus“ ir kur mokomasi Rusijos kariuomenės naudojamos karinės taktikos. Tokiuose turnyruose treniruojasi ir asmenys, priklausantys Rusijos karinės žvalgybos GRU specialiosioms pajėgoms. O tarp Lietuvoje veikiančių šratasvydininkų klubų yra pasivadinusiu Rusijos armijos specialiųjų dalinių, veikiančių Rytų Ukrainoje, vardais – pvz., „Specnaz“ (rus. specialioji paskirtis) ar „Vostok“ (rytai) ir anksčiau ant uniformų naudojo netgi rusiškas vėliavas ir Georgijaus juosteles. (Saugumo pareigūnų išpėti šiuos ženklus nusiėmė, bet ar ištrynė iš savo sąmonės?) Alfa.lt tinklalapyje žurnalistai netgi parodė nuotraukas iš Lietuvoje vykusių šratasvydžio žaidimų, kurių dalyviai ant uniformų nešioja Rusijos vėliavos simbolius.

Istorikas, Seimo Nacionalinio saugumo ir gyynybos komiteto (NSGK) narys A. Anušauskas taip komentavo iš pirmo žvilgsnio nekalta žaidimą: „Kai prieš tris metus Rytų Ukrainoje prasidėjo visi tie įvykiai, pagrindinė atrama buvo įvairūs sportiniai klubai, kurių buvo prikurta dešimtimis, su tūkstantiais dalyvių Donbaso, Lugansko ir kitose srityse. Dalis jų buvo ideologiškai 'pastatyti' ant pseudo kazočių istorijos pagrindų. Ir kai prasidėjo visas tas konfliktas, valstybinių įstaigų užėmimai, šie žmonės atsідūrė priešakinėse eilėse“.

Trėmimų žemėlapis – UNESCO registre

UNESCO Lietuvos nacionalinio komiteto „Pasaulio atmintis“ sprendimu Lietuvos ypatingojo archyvo saugomas 1949 m. masinio gyventojų trėmimo operacijos „Priboj“ žemėlapis pripažintas nacionalinės reikšmės dokumentu ir įrašytas į Lietuvos nacionalinį registrą „Pasaulio atmintis“.

Lietuvos SSR valstybės saugumo ministerijos (MGB) 1949 m. kovo 17 d. sudaryta Pajėgų ir priemonių, vykdančių masinio trėmimo operaciją „Priboj“ („Bangų mūša“) išdėstymo schema yra ori-

ginalus dokumentas, kurio turinys atskleidžia pasirengimą brutaliai sovietinių represinių struktūrų ir karinių pajėgų akcijai prieš civilius gyventojus. Schema tušu ir spalvotais pieštukais nubraižyta ant spaustuviniu būdu pagaminto Lie-

tuvos žemėlapiu.

1949 m. kovo-balandžio mėnesiais sovietinių represinių struktūrų ir karinių pajėgų įvykdyta masinio gyventojų trėmimo operacija „Priboj“ buvo didžiausia pokario sovietinio genocido akcija SSRS okupuotose Baltijos šalyse, kurios metu ištrėmta apie 95 tūkst. gyventojų: apie 32 tūkst. iš Lietuvos, apie 42 tūkst. iš Latvijos ir apie 21 tūkst. iš Estijos. Didelę dalį šios operacijos metu ištrėmtų gyventojų sudarė moterys ir vaikai iki 16 metų amžiaus. Nuo ankstesnių pokario metais vykdytų gyventojų trėmimų ši operacija skyrėsi tuo, kad į Krasnojarsko kraštą, Novosibirsko, Omsko, Tomsko ir Irkutsko sritis okupuotų Baltijos šalių gyventojai pirmą kartą buvo tremiami neterminuotam laikotarpiui, t. y. visam likusiam gyvenimui.

Operacijos „Priboj“ metu Lietuvos gyventojų trėmimą vykdė didelės karinės pajėgos: suformuotos 2 835 operatyvinės-kovinės grupės, kurias sudarė 30 452 sovietinių represinių struktūrų pareigūnai, sovietų armijos pasienio kariuomenės kariškiai, sričiai ir sovietinio-partinio aktyvo nariai. Trėmtinių pervežimams buvo numatyta panaudoti 1716 automobilių, miestų ir apskričių centrų stotyse iš 1302 vagonų planuota suformuoti 21 ešeloną.

Pasak Lietuvos ypatingojo archyvo direktoriaus pavaduotojo Kęsto Remeikos, Pajėgų ir priemonių, vykdančių masinio trėmimo operaciją „Priboj“, išdėstymo schemas pripažinimas nacionalinės reikšmės dokumentinio paveldo objektu – svarbus žingsnis saugant istorinę atmintį ir pagerbiant sovietines represijas patyrusių žmonių atminimą.

ELTA

TELKINIAI

Dešimtukai su savo auklėtoju J. Vilku, kun. G. Keršiu ir sesele Laimute Kabišaityte.

Šventės proga mokiniai paleido balionus kaip savo būsimos gyvenimo kelionės simbolį. ČLM archyvo nuotraukos

ČIKAGOS LITUANISTINĖ MOKYKLA

sėkmingai užbaigė 25-uosius mokslo metus

VIDA RUPŠIENĖ

Šiomet Čikagos lituanistinėje mokykloje (ČLM) be paliovos skamba skaičius 25.

Rodos, tik vakar rugsėjo skambutis sukviėtė visus į klases, tik vakar mokykla atšventė 25-tąjį gimtadienį, o jau ir vasara čia. Gegužės 20 dieną į mokyklą pradėjo rinktis 25-toji Čikagos lituanistinės mokyklos abiturientų laida, lydima tėvelių ir senelių, sesių ir brolių. Sugužėjo visi, kas norėjo pasidžiaugti šaunaus vienuoliktuko pasiekimais. 11 – būtent tiek abiturientų į gyvenimą šiomet išlydėjo ČLM. Tą dieną pasidžiaugėme ir mūsų sumaniais šeštokais. 19 mokinių laikė baigiamuosius vidurinės mokyklos egzaminus, visi jie juos išlaikė ir buvo perkelti į aukštesniąją mokyklą tęsti mokslų.

Nors rytas ir išgąsdino stipriu lietuviu, vidurdienį į dangų atriedėjo besišypsanti saulutė. Mokyklos šventė prasidėjo šv. Mišiomis Tėvų jėzuitų koplyčioje, kurias aukėjo kunigas Gediminas Keršys. Kaip visuomet malniai ir nuoširdžiai kunigas kalbino mokinius, samprotavo apie žmogaus vie-

lą žemėje. Mokinė Agnė Skaraitė kartu su muzikos mokytoja Dale Gedvilienė atliko Leonido Abario kūrinį „Ryto maldoj“.

Vėliau mokyklos šventė persikėlė į Jaunimo centro didžiąją salę. Visi nekantariai laukė pasirodant mokyklos dešimtokų. Įnešus Lietuvos ir JAV vėliavas ir suskambus Vlado Bagdono dainai „Mano senai mokyklai“, į salę iškilmingai įžygiavo ČLM 25-tosios laidos abiturientai. Juos atlydėjo mokyklos direktorė Vida Rupšienė ir pirmos klasės mokinukai. Laura Žurumskaitė nešė mokyklos baigimo atestatus, o Rokas Bilevičius skambino mokykliniu varpeliu. Nuostabus jausmas užliejo visą salę – vieni paskendo savuose prisiminimuose, kiti džiaugėsi užaugusia nauja lietuvaikių karta.

Nuskambėjus himnams, mažieji mokinukai, Rokas Bilevičius ir Lukrecija Venslavičiūtė, eilėrašiu pasveikino abiturientus, o mokyklos direktorė V. Rupšienė pristatė garbingus svečius – buvusias ČLM direktores Jūratę Dovilienė ir Laimą Apanavičienę, direktorės pavaduotojas Audronę Sidaugienę ir Loretą Timukienę, Jaunimo centro valdybos pirmininkę Neringa Aleksioniene, JAV Lietuvių

Bendruomenės (LB) Marquette Parko apylinkės pirmininkę Aušrelę Sakalaitę, ČLM tėvų komiteto pirmininką Antaną Rašymą bei žurnalistą iš Lietuvos, „Draugo“ korespondentą Algį Vaškevičių.

Mokyklos pagrindas – mokytojas. Čikagos lituanistinėje mokykloje dirba 47 mokytojai. Tai žmonės, kurie savo jėgas ir meilę skiria vaikams. Jie buvo pakviesti į sceną ir pagerbti nuoširdžiais plojimais. Taip mokiniai ir jų tėveliai dėkojo mokytojams už nuoširdų bendradarbiavimą.

Kasmet mokykla ir JAV LB švietimo taryba pagerbia mokytojus už ilgametį darbą, skirdama premijas ir pagyrimo raštus. Šiomet su darbo jubiliejais buvo pasveikintos mokytojos Rita Gudzevičienė, Vilma Vaičienė (ČLM išdirbo 10 metų), Laima Viršinskienė (15 metų) ir Nijolė Pupienė (25 metai). Apdovanojimų mecenatas – Lietuvių Fondas (LF).

ČLM taip pat labai džiaugiasi, kad mokyklos mokytojai N. Pupienė šiemet buvo įteikta garbinga 2017 metų JAV LB Švietimo tarybos (ŠT) Švietimo premija (mecenatas – LF). Ilgametei tautinių šokių mokytojai šį apdovanojimą įteikė JAV LB ŠT narė L. Apanavičienė, o LF premiją – JAV LB

Marquette Parko apylinkės pirmininkė A. Sakalaitė.

Mokyklos mokytojai Danutei Petraitienei ir jai talkinusiai mokytojai Genutei Razumienei buvo padėkota, kad dalyvavo mokytojams rengiamame konkurse „Gintarinis obuoliukas“. JAV LB ŠT „Gintarinio obuoliuko“ premiją (mecenatas – LF) kasmet skiria ypatingu entuziazmu ir veiksmingumu pasižymėjusiam JAV lietuvių kalbos ar kultūros mokytojui. Premijos tikslas – atkreipti dėmesį į geriausius mūsų mokytojus ir tuo pačiu puoselėti veiksmingus dėstymo metodus. Mokytojai D. Petraitienei pritrūko vieno taško, bet tikimės, kad ši pedagogė dalyvaus konkurse kitamet ir kartu galėsime pasidžiaugti „Gintarinio obuoliuko“ premija.

Į sceną buvo pakviestos 6 klasės mokytojos – Rasa Marganavičienė ir Rasa Ruzgienė. Tai dvi nuostabios mokytojos, kurios apglėbė savo auklėtinius šiluma, dalinosi žiniomis ir padėjo auklėtiniams pasiruošti ir sėkmingai išlaikyti egzaminus. Šeštokai baigė kursą gerai ir labai gerai pažymiais ir visi 19 mokinių rudenį susitiks jau 7 klasėje.

Atėjo bene svarbiausia iškilmių akimirka – į sceną buvo pakviestas 10

Padėka – mokyklos mokytojoms (iš k.): Sandra Abrutienė, Onutė Cvilikiene, Ieva Bareikaitė, Dalė Gedvilienė, Silvija Eglynaitė, Rasa Marganavičienė ir Skirmanta Orintienė.

klasės auklėtojas ir mokyklos direktorės pavaduotojas Juozas Vilkas. Jis pasitiktas karštais plojimais. Auklėtojas kvietė savo auklėtinius po vieną, skaitydamas jų pavardes, o mokyklos direktorė V. Rupšienė spaudė kiekvienam ranką ir linkėjo kuo geriausios kloties tolimesniame gyvenime. Mokyklos renginių koordinatorė Sandra Krumhorn-Stašaitis įteikė mokiniams dovaną – nuotraukų vinjetę, o tėvų komiteto pirmininkas A. Rašymas užrašė kiekvienam tautinę juostą su užrašu „ČLM abiturientas 2017“. Šiomet mokyklos baigimo atestatus gavo: Oktavijus Alonso, Nojus Aušra, Klaudijus Diliūnas, Brigida Dočkutė, Ieva Dubinskaitė, Gustas Gladstein, Beatrice Janickaitė, Aistė Petraitytė, Vakarė Ragauskas, Aistis Sadauskas ir Gintarė Survilaitė.

Gera buvo klausytis jų deklamuojamų eilių, taisyklingos tarties – net neįtartum, visi gimę čia, Amerikoje, tik viena mokinė atvykusi iš Lietuvos, bet ir tai būdama visai mažytė... Šaunūs jauni lietuvaičiai – saugantys kalbą, dainą, šoki, kultūrą ir puoselėjantys meilę Lietuvai.

Tradicinė mokinių dovaną mokyklai – daina ir šokis. Dainavimo mokytojos D. Gedvilienės vadovaujami abiturientai atliko Romo Dambrausko dainą „Paskutinis skambutis“. Pagal šokių mokytojos Vilmos Vaičiūnės choreografiją buvo paruoštas abiturientų šokis „Prisiminimas-atsisveikinimas“. Dešimtakai jį atliko drauge su darželinukais – į sceną išriedėjo jų „traukinukas“. Pagrindinė mintis buvo parodyti, kaip jie augo kartu su šokiu – nuo bato ieškojimo, pupos sodinimo, aguonos auginimo, iki polkos ir valsio. Šventės kulminacija tapo V. Vaičiūnės parengtas „Mokyklinis valsas“. Ačiū mūsų nuostabioms dainavimo ir šokio mokytojoms – be jūsų mokyklos šventės prarastų spindesį.

Gražiausiais žodžiais mokinius pasveikino Jaunimo centro valdybos pirmininkė N. Aleksionienė. Sėkmės linkėjo ir buvusios mokyklos direktorės J. Dovilienė ir L. Apanavičienė bei tėvų komiteto pirmininkas A. Rašymas.

Buvo apdovanoti mokiniai, kurie nepraleido nė vieno savaitgalio – stropiai lankė mokyklą ir uoliai mokinosi. Buvo įteikti prizai ir garbės raštai (mecenatas – LF) JAV LB ŠT rašinio ir dailės konkursų laimėtojams.

Padėkota tėvų komiteto pirmininkui A. Rašymui ir jo žmonai Ritai, kurie nusprendė mokyklos tėvų komiteto vairą perduoti kitiems. Tai puiki lietuviška šeima ir pavyzdys, kaip galima puoselėti lietuviybę ir už mokyklos ribų. Sėkmės Jums!

Norisi tarti AČIŲ visiems – administratorėi Linai Dukauskienėi; bibliotekos darbuotojoms – Renatai Dambrauskaitei ir Ievai Bareikaitei; šauniam tėvų komitetui; raštinės darbuotojams – Miglei Rupšaitėi, Austėjai Stanevičiūtei, Emilijai Vaškytei, Tautvydui Poliui; pavaduojantiems mokytojams; studentėms iš Lietuvos, kurios atliko praktiką ČLM; Jaunimo centro darbuotojams Alfredai ir Vytautui Daubaraiams už nuoširdų, kruopštų ir, svarbiausia, su meile atliekamą darbą mokyklos labui.

Prasidėjusi vasara kviečia visus pailsėti ir kitais mokslo metais sugrįžti su naujomis jėgomis ir gera nuotaika. Linkime visiems mokyklos mokytojams ir mokiniams bei jų tėveliams prasmingai ir linksmai praleisti vasarą, o rudenį vėl susitikime ČLM. Iki pasimatymo rugsėjį!

Vida Rupšienė – ČLM direktorė

Tautinių šokių grupės „Suktinis“ šokėjai su generaliniu konsulu Marijumi Gudynu, Vilma Kava, Auksuole Kišonaite-Marciulevičiene. Alfredos Kavaliauskaitės nuotr.

Parodėme, kokia graži Lietuva

VILMA KAVA

Lietus, šaltis, vėjas, pagalba ir gera nuotaika – taip galima nusakyti Skokie kultūros festivalio (Skokie Festivele of Cultures), vykusio gegužės 20–21 d., esmę.

Čikagos oras parodė jėgas, šeštadienį merkdamas lietumi, o sekmadienį smelkdamas šalčiu ir geldamas vėju. Bet Skokie kultūros festivalio organizatoriai visada sako: renginys vyks bet kokiū oru.

Kultūrų festivalis šiomet surengtas 27-ąjį kartą, o Lietuvos standas buvo pristatytas antrąjį.

Padėkų nebus per daug

Ačiū Waukegan-Lake County apylinkės valdybai, kuri, kaip ir praėjusiais metais, finansiškai parėmė Lietuvos ekspoziciją.

Dėkojame visiems, kurie finansiškai prisidėjo prie Lietuvos pristatymo sėkmės ir nepabūgę gamtos išdaigų, parengė ekspoziciją. JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininkei Birutei Kairienei, pirmininkės pavaduotojai Svajonei Kerelytei, apygardos išdininkei Onutei Plečkaitytei ir gydytojui Leo Zetser.

Nuoširdžiausias ačiū tiems žmonėms, kurie netikėtai prisidėjo prie komandos ir puikiai savanoriavo: Meilutei Raižienei, Rimai Burauskienei, Alfredai Kavaliauskaitei ir Javid Rustamov. Su didžiausiu džiaugsmu lauksime jų ir kitąmet.

Dėkojame „National Lithuanian American Hall of Fame“ vadovui Jonui Platakiui, kuris jau antrus metus atstovauja Lietuvai šventės atidarymo iškilnėse.

Ačiū Lietuvių dailės muziejaus vadovei Astai Zimkienė, pateikusiai priemonės vaikų kūrybiniam užimtumui.

Džiaugiamės, kad šiomet šventės programoje dalyvavo tautinių šokių grupė „Suktinis“, vadovaujamas Giedrės Knieža.

Iš LR generalinio konsulato jau antrus metus gauname puikios dalmosios literatūros – lankstinukų, žemėlapių, skrajučių. Ačiū konsulato atstovei Agnei Vertelkaitei, kuri sutarė ir pateikė prieš šventę vykusiame Tarptautiniam trumpųjų filmų festivaliui režisierės Jūratės Samulionytės 2007 m. sukurtą filmą „Nerutina“.

Kartu su Auksuole Kišonaite-Marciulevičiene ypač padėkojome generaliniam konsului Marijui Gudynui,

kuris dalyvavo festivalio atidaryme, taip pat stebėjo šokių grupės „Suktinis“ pasirodymo programą. Gerbiama generaliniam konsului esame nepaprastai dėkingos ir dėl to, kad jis tarpininkavo atgabenant iš Lietuvos daugybę autentiškų eksponatų. Auksuolė Kišonaite-Marciulevičienė po visą Lietuvą ieškojo, pasitelkusi gimines ir draugus, kad Skokie kultūrų festivalį pasiektų verpimo ratelis, senovinės svarstyklės – bezmėnas, aušinių minkštinimo ir lyginimo priemonės, linų šukos, sviesto muštuvė ir kt. Festivalio lankytojai tiesiog būriavosi prie šių istorinių vertybių.

Lietuvos spalvos

Vaikai daugiausiai bandė minti verpimo ratelį. Jis traukė ir vyresnio amžiaus moterų dėmesį, jos prisiminė, kad panašiais verpdavo jaunystėje ar yra mačiusios kaip verpia.

Bet labiausiai visus domino linų šukos: žiūrėdavo, svarstydavo, vartydavo ir klausdavo – kam tai. Mes rimtais veidais sakėme – čia iš „Penkiasdešimties pilkų atspalvių“, paskui, žinoma, paaiškindavome, kam šis įrankis skirtas.

Apie kočėtuvą drabužiams kočioti, lininiams rūbams lyginti beveik kiekvienas turėjo nuomonę, kad tai įrankis rūbams skalbti: juos suklandindavo kočėtuvės apačia, išpjaustyta grioveliais. Demonstruodavome, kaip reikia kočioti. Ypač noriai bandydavo vaikai.

Šiomet vaikai, atėję prie Lietuvos

stendo, lipdė porcelianines gėles, dengė jas glazūra, taip prisidėdami prie būsimos trispalvio pano sukūrimo Pašaulio lietuvių centre.

Mes ir patys turėjome veiklos, surinkdami verpimo ratelį, kuris transportuojant buvo išardytas dalimis. Žinokit, – sugebėjome.

Dizainerė Auksuolė Kišonaite-Marciulevičienė specialiai stendui sukūrė atidaryto lango vaizdą, pro kurį matyti Gedimino pilis. Ant kitos sienos puikavosi nutapyta krosnis, virš kurios pakabintos kvepėjo dešros ir buitės rakandai, kaip tikroje kaimo pirkioje.

Šiomet festivalio tema buvo tradicinis maistas, tad Lietuvos patiekalo receptas buvo, žinoma, cepelinai. Jų ir turėjome pagaminę, galėjome vaišinti svečius. Kai kurie cepelinų skanavo pirmą kartą.

Mes mokėme lankytojus verti geltonos, žalios, raudonos spalvų apyrankes, aiškindamos, kad tai mūsų vėliavos spalvos. Smagu, kai matai jomis pasipuošusius.

Šios dvi gegužės dienos suteikė galimybę bendrauti su daugybe žmonių. Rengėjai sako – į festivalį kasmet atvyksta apie 25 000 lankytojų. Daugelis prašo nusifotografuoti kartu su mumis, nes mes vilkime tautinius kostiumus.

Savanoriaudami šiame Skokie kultūros festivalyje turime galimybę parodyti, kokia graži Lietuva, pakviesti ją aplankyti. Juolab kad norinčių į ją atvykti tikrai yra daug.

O mes jau kuriame Lietuvos pristatymo planus ateinančių metų festivaliui.

Iš k.: Vilma Kava, Birutė Kairienė, Auksuolė Kišonaite-Marciulevičienė

Birutės Kairienės nuotr.

Lietuvių mokyklos Vašingtone projektas

LIETUVIŠKUMO ATSPINDŽIAI KOSTIUME IR ŽODYJE

MARIJA DAINIENĖ

Kadangi 2017 metus LR Seimas paskelbė Tautinio kostiumo metais, Lietuvių mokyklos Vašingtone bendruomenė, norėdama prisidėti prie tautinio kostiumo populiarinimo ir įprasminimo tradicinėse lietuvių šventėse, prie istorinio ir kultūrinio savitumo išsaugojimo, kuris yra svarbus sėkmingam pilietiškos asmenybės formavimui, parašė projektą „Lietuviškumo atspindžiai kostiume ir žodyje“.

Projektą įgyvendinti padėjo Agnė Biskytė – menų licenciatė, kostiumo dizainerė, baigusi Vilniaus dailės akademijoje bakalaurą ir magistro studijas. Nuo 2007 m. ji dirbo dėstytoja Vilniaus dailės akademijoje, Vilniaus kolegijoje, Šiaulių universitete, Kauno Vytauto Didžiojo universitete. Ji kūrė kostiumus teatro „Forum Balticum Dittchenbuhne“ (Elmshorn, Vokietija) spektakliams. Dizainerė bendradarbiauja su LRT (kuria „Euromaxx“ laidos vedėjos apranga), kuruoja mados – meno festivalį „Virus“ (Šiauliai, Lietuva). 2011 metais įkūrė savo mados namus „BIS A BIS“, kuriuo-

Šventės dalyviai buvo pasipuošę taip, kaip suprato tautinio kostiumo idėją.

Aistės Ray/Bee Me Photo nuotr.

Tautinio kostiumo šventėje: Erika Veberytė, Tomas Sujeta, Viktorija Bartunek, Renata Sujeta.

Aistės Ray/Bee Me Photo nuotr.

se kuria konceptualias rūbų kolekcijas, vieninius aprangos gaminius, rengia parodas ir mados instaliacijas bei bendradarbiauja su reklamos agentūromis.

2017 m. gegužės 13–14 dienomis projektas buvo įgyvendintas. Pirmą dieną renginys vyko Lietuvių mokyklos Vašingtone patalpose. Po trumpo projekto pristatymo žiūrėjome filmą „Lietuvių tautinis kostiumas“, demonstruojantį visų Lietuvos regionų tautinius kostiumus, aiškinantį kostiumų būdingus bruožus, kilmę, prasmę, skirtumus, kostiumo kitimą – gilinomės į raštų ir nėrinių detales. Įkūrėme kūrybines dirbtuves „Mano tautinis kostiumas“. Dalyviai turėjo galimybę individualiai susikurti savo tautinio kostiumo eskizą, susipažinti su kostiumo dizaino kūrimo principais, analizuoti funkcinę ir estetinę kostiumo reikšmę. Gilinomės į estetines lietuviškumo išraiškas audinių faktūrose, tekstūrose, puošybos elementuose, silueto proporcijose, kad galėtume patys susikurti sau patinkančią ir tinkantį tautinį kostiumą. Buvo pristatyti lietuvių tautinio kostiumo dekoravimo elementai, remiantis senosiomis lietuvių liaudies meistrystės patirtimis. Visa tai dizainerė sujungė su šiuolaikine estetika bei

technologinėmis galimybėmis. Būtina puoselėti lietuvių tautinį kostiumą kaip vertybę ir išsaugoti lietuvišką šiame globaliame pasaulyje.

Buvo ypač smagu dirbti visiems drauge. Tėčiai piešė vyrišką kostiumą, mamos – moterišką, suaugusieji galėjo patarti savo vaikams, kaip derinti spalvas, nenukrypti nuo savo regiono kostiumo būdingų bruožų. Tėčiai ir mamos rungėsi su savo vaikais, kuriems pavyko geriausiai, džiaugėsi vieni kitų darbais. Kostiumų eskizus eksponavome parodoje. Visus darbus galėjome apžiūrėti ir pasidžiaugti išradingumu, kruopštumu, darbštumu. Tėveliai tarpusavyje kalbėjosi, kad per vieną projektą apie tautinį kostiumą sužinojo daugiau nei per visą savo amžių. Visą laiką skambėjo liaudies dainos ir muzika. Per pertrauką mergaitės savo iniciatyva greitai suorganizavo šokius, juk skambant gerai muzikai norisi šokti, kojos pačios kilnojas. Projekte visi buvome lygiaverčiai dalyviai: ir vaikai, ir tėveliai, ir mokytojai. Dar kartą įsitikinome bendro darbo galia, jungiant skirtingas asmenybes į kolektyvą.

Pakartojome veiksmoždžius, kuriuos vartojame rengdamiesi, vilkdami, dėvėdami drabužius, kad nesupainiotume, ką reikia ant galvos užsidėti, o ką reikia apsiuti, kadangi šnekamojoje kalboje dažnai žmonės vilkdami drabužius viską mėgsta „užsidėti“.

Antroji šios dienos projekto dalis buvo pavadinta „Mano istorija pagal pasaką ‘Eglė žalčių karalienė’“. Dar kartą perskaitėme pasaką, kad prisimintume jos elementų reikšmes, personažų charakteristikas ir sąsajas su lietuvių pamatinėmis vertybėmis. Gilinomės į tai, kodėl pasaka baigiasi tragiškai. Kodėl motina savo vaikus paverčia medžiais? Koks lietuvio ryšys su medžiu, su mišku? Aiškinomės simbolių prasmes: eglė – amžinasis žaliavimas, amžina gyvybė; žaltys – dievybių palydovas, kurį senovės lietuviai laikė šventu; ažuolas – šventasis Perkūno medis, jėga, ištvėrmė, drąsa; uosis – teisingumo medis, padeda surasti gyvenimo paskirtį; beržas – siejamas su pože-

mio karalyste, beržinė rykštelė išvaro blogį; drebulė – gležnumas, trapumas... Turint tautinio kostiumo eskizą, beliko pasigaminti papuošalą. Visi dalyviai gavo specialiai šiam projektui sukurtus rinkinius: mažus medinius karoliukus su pasakos „Eglė žalčių karalienė“ personažų ir įvykių simboliais, spalvotų virvelių ar siūlų, aksesuarų gamybos instrukciją, mini lankstinuką su simbolių reikšmėmis. Kiekvienas dalyvis iš gauto rinkinio vėrė apyrankę, kaklo papuošalą ar kitą aksesuarą, pasirinkdamas karoliukus su simboliais savo nuožiūra.

Su didžiausiu susidomėjimu visi gilinosi į simbolius, kurių buvo dvidešimt penki, rinkosi sau tinkamus, net siūlelių spalvas (girdžiu sakant: aš juodos nedėsiu...), lyg su užkalbėjimu, kad vėrinys lemtų sėkmę, kiekvienas pasigamino papuošalą, kuriuos vėl eksponavome, aptarinėjome, jais grožėjome. Džiaugėmės pirmosios dienos veiklos rezultatais. Visi ėjome podiumu, demonstruodami savo tautinį kostiumą, kuriuo šią dieną vilkėjome, kaip

Emai su mama buvo smagu kurti lietuviškus papuošalus.

Aistės Ray/Bee Me Photo nuotr.

Milda Mataciunaite-Boyce su Agnė Biskyte – dizainerė, projekto pranešėja.

Aistės Ray/Bee Me Photo nuotr.

Viskas tiko papuošalams.

Agnės Biskytės nuotr.

Dizainerė Agnė Biskytė (antra iš k.) su Egle, Živile ir Vaida, demonstravusiomis jos sukurtas sukneles. Neringos Miliauskaitės nuotr.

tikrame dizainerių darbų pristatyme, nušviesti foto kamerų blyksčių.

Antrąją projekto dieną dizainerė Agnė Biskytė skaitė paskaitą „Lietuvių tautinis kostiumas tada ir dabar“, kurios pasiklausyti galėjo visi norintys Washingtono apylinkių lietuviai. Paskaita vyko Lietuvos Respublikos ambasadoje, kur buvo puikios sąlygos šiam renginiui. Paskaitos autorė pristatė lietuvių tautinį kostiumą, jo susiformavimo aplinkybes ir išskirtinumus. Pasitikrinome, ar gebame atpažinti visų Lietuvos regionų tautinę aprangą. Dizainerė aptarė šiuolaikinių Lietuvos mados kūrėjų darbus, pademonstravo filmuotas ištraukas iš įvairių mados kūrėjų autorinių kolekcijų pristatymų. Ji paaiškino, kodėl ir šiuo-

gaus ir medžio paralelė. Žmogus, kaip ir medis keičia savo aprangą, keičiantis metų, laikams, keičiasi mados supratimas, keičiantis gyvenimo tarpiniam. Žmogaus pirštų spaudai labai panašūs į medžio rieves, medienos atspalviai nuo šviesiausios gelsvos iki tamsiausios juodos primena žmonių plaukų spalvų paletę. Filosofiskai ieškant žmogaus sąsajų su medžiu, tiesiog galime patikėti Eglės tragiškos istorijos versija. Ši menininkės kolekcija tarsi moderni pasakos „Eglė Žalčių karalienė“ versija: viena transformuojasi į kita... Moterys, sutikusios pabūti modeliais, praktiškai pademonstravo „New Seasons“ kolekcijos suknelių funkcionalumą.

Diskusijos metu buvo aptarta lie-

Egidijus Paurys su sūnumi Jonu irgi domėjosi papuošalų kūrimu.

Aistės Ray/Bee Me Photo nuotr.

laikiniai dizaineriai semiasi savo darbams idėjų iš tautos meno. Lietuviai, beje, kaip ir kitos tautos, pasaulį gali nustebinti savo unikalumu, būtent tuo, ko nėra kitų tautų kultūroje. Tautinio kostiumo interpretacijos ir simboliai puošia daugelio modernios mados kūrėjų darbus.

Jau paskaitos metu galėjome pranešėja klausti ir gilintis į mums rūpimus ar nežinomus dalykus, taip ir prasidėjo diskusija. Pranešėja Agnė Biskytė gyvai pristatė savo kurtą ir laikui nepavaldžią tvarios mados kolekciją „New Seasons“. Tai trijų besitransformuojančių suknelių kolekcija, kuri gali pavirsti į 12 skirtingų modelių. „New Seasons“ kolekcija pirmą kartą buvo pristatyta ir įvertinta 2011 m. Berlyno mados savaitės metu ir išrinkta tarp trijų geriausių kūrinių „Humanity Fashion Award by Hesnatur“ konkurse. Šios kolekcijos pagrindinė idėja ir inspiracija – žmo-

tuvių tautinio kostiumo svarba šandieniniame pasaulyje. Kaip lietuviškumas gali būti įdomus ir išskirtinis, kuriant savo tautinį unikalumą?

Džiaugiamės pavykusiu renginiu ir vis dar aptarinėjame išsimintinas akimirkas. Projekto nebūtų buvę, jeigu nebūtume gavę pritarimo ir paramos. Renginio organizatoriai – Lietuvių mokykla Vašingtone – nuoširdžiausiai dėkoja už finansinę paramą Lietuvos Užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerijai, Vilniaus dailės akademijai, Lietuvos Respublikos ambasadai Washingtone, Mados namams „BIS A BIS“ už finansinę paramą. Pranešėjai dizaineriui Agnei Biskytei dėkojame už bendradarbiavimą, už įdomų darbą; dizaineriui Simonai Užaitei dėkojame už paruoštą informatyvų, estetišką skelbimą.

Marija Dainienė – Lietuvių mokyklos Vašingtone mokytoja.

Konsulas M. Gudynas ir Lino Umbraso „Bobutė“ prisiminė, kaip kartu žygiavo eisenoje State gatve. Vidos Kuprytės nuotr.

Atkelta iš 1 psl.

Kupletai

Konsulo M. Gudyno išleistuvių proga

Linas Umbrasas, Darius Polikaitis
Pagal „Meškiuko Rudnosiuko“ melodiją
Atliko lietuvių meno ansamblis „Dainava“

Susirinkom padėkoti,
Konsului išstart – atia!
Pasidžiaugti dar kartelį –
Kiek nuveikta gero čia.

Navy Pier'as, Daley Plaza,
Aidi netgi priemiesčiai.
Apie Lietuvą Čikaga
Sužinojo nemažai.

Kai išeinam į paradą,
Plevésuoja vėliava.
Priešaky žygiuoja vadas,
Pats Gudynas – ir tvarka!

Kas įsiveržė į salę?
Gal atskriejo raketa?
Ne – tai konsulas negali
Be koncertų, nors tu ką!

Konsulas planuoja džiazą,
Vertelkaitė iš paskos.
Jai dar reikia sugalvoti
Navy Pier'e kas pašoks.

Mes visi jo pasiilgsim.
Nepamiršim niekadoms.
Ir tikrai atgal priimsim,
Lietuvoj kai nusibos.

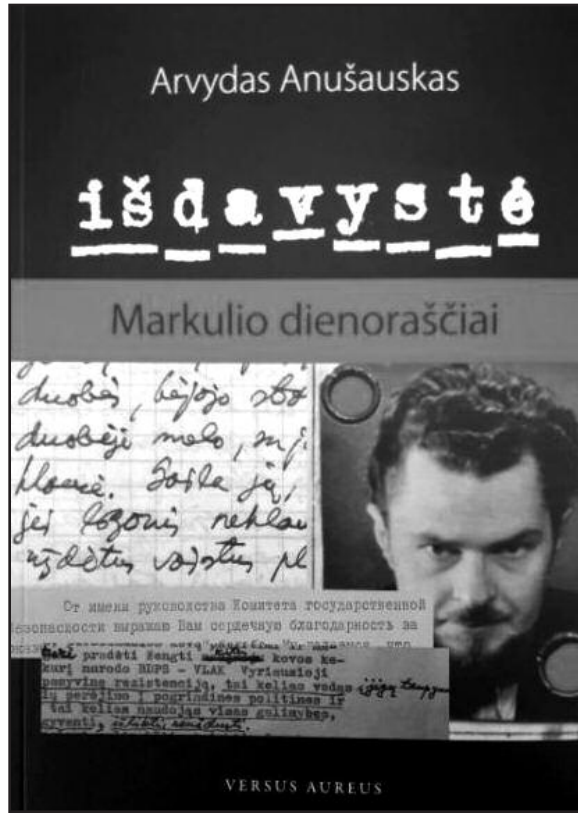

Jokia šventė – ne šventė be „Dainavos“ dainų.

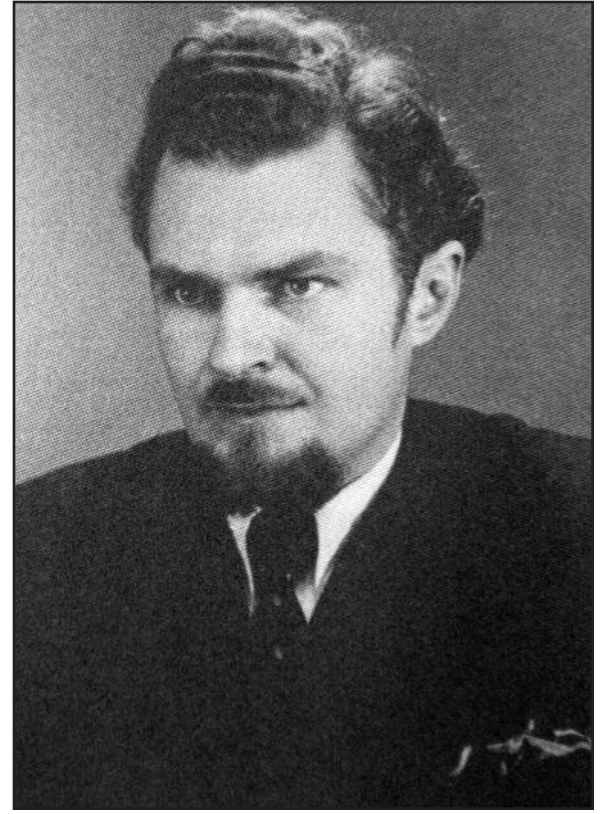
J. Markulis. Išdaviko anatomija

Knygos autorius A. Anušauskas.

Knygos viršelis.

J. Markulis 1946 metais.

VITALIUS ZAIKAUSKAS

Neseniai pasirodė istoriko, publicisto, Seimo nario Arvydo Anušausko knyga „Išdavystė. Markulio dienoraščiai“.

Autorius A. Anušauskas studijavo Vilniaus valstybinio universiteto (dabar – Vilniaus universitetas) Istorijos fakultete. 1995 m. apgynė humanitarinių mokslų daktaro disertaciją. Vienuolika metų buvo Lietuvos gyventojų genocido ir rezis-

tinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas, nuo 2012 m. – Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narys. 2008–2012 m. – Seimo Pasiūlymų komiteto narys, nuo 2016 m. – Seimo Kriminalinės žvalgybos parlamentinės kontrolės komisijos pirmininkas. Nuo 2013 m. – Seimo parlamentinės grupės „Už istorinę atmintį ir teisingumą“ pirmininkas.

Knygos įžangoje autorius rašo: „Kiekvienas skaitantis apie ginkluotą pasipriešinimą okupacijai 1944–1953 metais, kai tik pradeda kalbėti apie išdavystes, iš karto prisimena vieną pavardę – Markulis“. Tarp rezistencijos dalyvių buvo žinomas slapyvardžiais Erelis, dr. Narutavičius. Agentūriniai vardai: Ažuolas bei Noreika, taip pat pasirašinėjo dr. Šalčiūnu, J. J. Petrovu. Su jo vardu siejama viena didžiausių sovietinio saugumo operacijų, įgyvendinta 1946–1948 m. Jos pasekmė – sukurta fiktyvi pasipriešinimo vadovybė, siūliusi keisti kovos taktiką į pasyvią pasipriešinimą, negailestingi okupantų smūgiai pasipriešinimo judėjimui ir agentų prasiskverbimas į pasipriešinimo tinklą. Buvo atskleistas tūkstančių pasipriešinimo dalyvių tapatybės. Jų laukė lageriai, o artimųjų – tremtis. Norint išsiaiškinti, kas žmogui veda išdavystės link, o išduotuosius – keršto link, verta pavartyti jų laiškus, dienoraščius, užrašus.

Juozo Albino Markulio (1913 m. gimė JAV, Pittsburghe – mirė 1987 m. Vilniuje) istorija kaip tik ir leidžia visapusiškai patyrinėti žmonių silpnynes, gyvenimo klystkelius. 2011 m. kai kurie rankraštiniai J. Markulio dokumentai pasiekė Lietuvos ypatingą

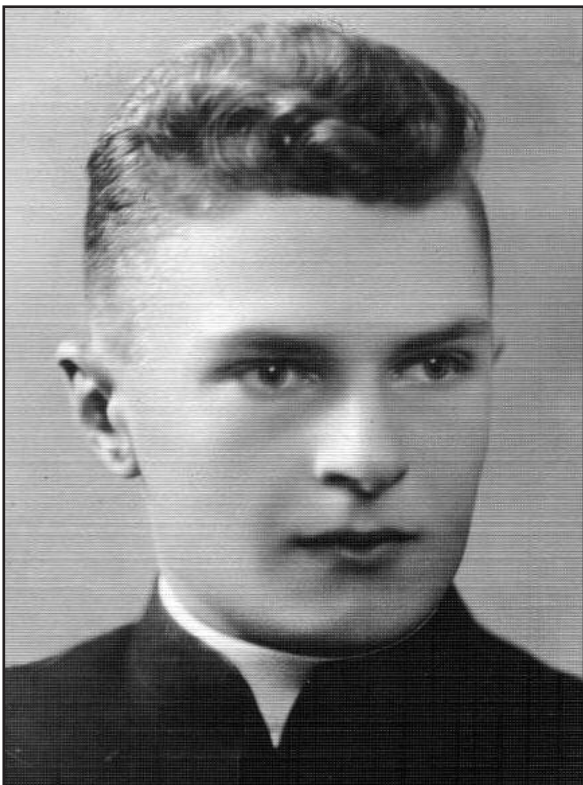
archyvą. Iš pradžių jų buvo rasta nedaug, tačiau rinkinys vis pildėsi. O dar kiek vėliau atrastos kelios dėžės ir lagaminas su tūkstančiais dokumentų lapų. Iš JAV atkeliavo paties Markulio ir jam rašytų laiškų, rankraščių.

Oficiali J. A. Markulio biografija gan skurdoka. Nuo 1930 m. mokėsi Kauno kunigų seminarijoje, 1935 m. įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) Teologijos fakultetą. 1936 m. rugsėjo mėn. pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1937 m. baigė Karo mokyklą, suteiktas atsargos jaunesniojo leitenanto laipsnis. 1941 m. baigė VDU Medicinos fakultetą. Buvo Šaulių sąjungos narys. Iki 1943 m. dirbo VDU Žmogaus anatomijos katedros asistentu. 1943 m. vokiečių okupantams uždarius universitetą, dirbo Ukmergėje ir Utenoje apskrities gydytoju. 1943 m. įstojo į Lietuvos laisvės armiją (LLA). 1944 m. spalio mėn. paskirtas Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Anatomijos katedros vedėju ir vyr. dėstytoju. 1944 m. gruodžio 28 d. žuvus LLA vadui Kaziui Veverskiui ir LLA archyvui patekus į NKVD rankas, suimtas ir 1945 m. užverbutas MGB. Beje, vienu agentūriniu slapyvardžiu pasirinko savo paties išduoto ir Tuskulėnuose nužudyto kapitono Jono Noreikos pavardę.

J. Markulis pažinojo daug inteligentų patriotų, vokiečių okupacijos metais dalyvavo rezistencinėje veikloje, todėl ilgą laiką daug kam nekėlė įtarimo. Pirmosios jo, kaip agento, užduotys buvo sekti savo katedros kolegą ir istoriką Bronių Dundulį. 1945 m. vasarą, pasinaudojęs senaisiais LLA ryšiais, išdavė kleboną kun. Petrą Liutkų-Juodąjį Petrą ir pirmąjį Vytauto apygardos vadą kapitoną V. Gumauską-Gailių.

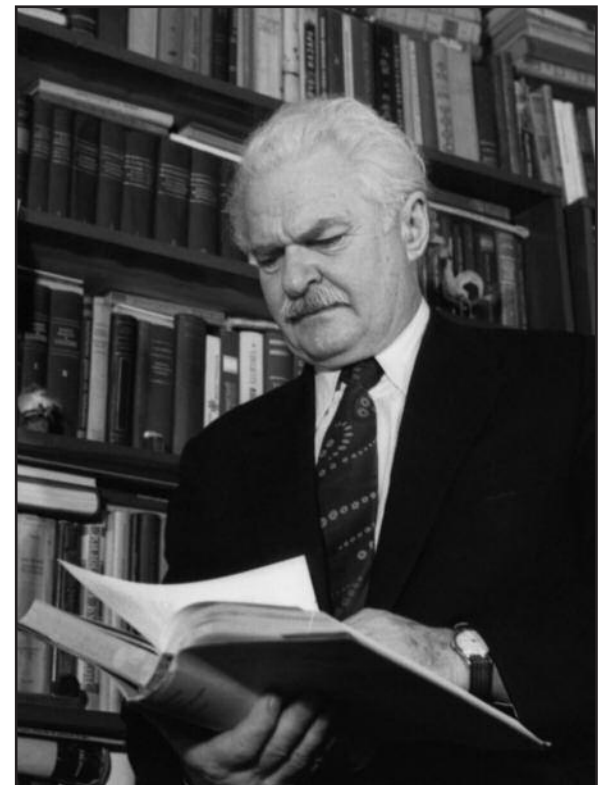
1946 m. MGB nurodymu įkūrė

neva pagrindinį Vienybės komitetą, kurio tikslas – suvienyti ir likviduoti visą ginkluotą pogrindį. Tais pat metais su Tauro apygardos partizaniais Juozu Lukša ir Algiu Varkala bei iš Vakarų atvykusiais Jonu Deksniumi-Daunoru ir Vytautu Staneika pasirašė aktą apie vieningos organizacijos – Bendro demokratinio pasipriešinimo sąjūdžio – įsteigimą. O dar už poros mėnesių Vilniuje surengė partizanų vadų pasitarimą, po kurio suimamas ir vėliau sušaudomas Didžiosios Kovos apygardos vadas Jonas Misiūnas-Žalias Velnias. Vykdydamas čekistų užduotis

Juozas Markulis buvo pavyzdinis klierikas, pasižymėjęs uolumu ir atsidavimu.

tencijos tyrimo centro Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento direktorius, periodinio žurnalo „Genocidas ir rezistencija“ mokslinis redaktorius. 1999–2001 m. – Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacijų režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti mokslinių tyrimų programų koordinatorkas. Lietuvos nacionalinio istorikų komiteto narys. LR Seimo narys nuo 2008 m., buvęs Seimo Nacio-

Sovietiniais metais J. Markulis tapo mokslininku, jam suteiktas profesoriaus laipsnis.

ūkūrė Vyriausiąją ginkluotųjų pajėgų štabą, kurio daugumą narių sudarė NKVD agentai. 1946–1948 m. dalyvavo bemaž visose svarbesnėse čekistų operacijose naikinant Lietuvos partizanų vadovybę. Dėl nusikalstamos J. Markulio ir jo agentų veiklos buvo suimta 178 ir nužudyta 18 partizanų.

J. Markulis propagavo pasyvią rezistenciją, jo tikslas buvo nutraukti ar bent apriboti karinius veiksmus prieš

okupantus, pervedant kovotojus iš veikiančių būrių į nelegalią padėtį miestuose. Čia, kontroliuojant dokumentų padirbinėjimą bei sukuriant butųspąstų sistemą, palaipsniui tikėtasi sunaikinti visą pagrindį. Netrukdoma Erelio veikla bei pagrindžio veikėjų suėmimai sukėlė įtarimų. 1947 m. sausio mėn. pradžioje Juozas Lukša demaskavo išdaviką, nors kai kurie partizanų vadai dar ilgai tikėjo Ereliu. Tauro, Dainavos ir Kęstučio apygardos nuo jo veiklos atsiribojo. Tauro apygardos vadas Antanas Baltūsis-Žvejys įsakė Erelį likviduoti.

Dėl to, kad apie išdavikišką veiklą sužinota lietuvių išeivijoje Vakaruose ir bijant susidorojimo, 1948–1954 m. J. Markulis buvo išsiųstas

perspektyvaus klieriko iki radikalaus ateisto, nuo karo mokyklos neryškaus studento iki ryškaus, kruopštaus, sugebančio labai racionaliai apskaičiuoti žmonių veiksmus, kartais netgi persistengiančio savo iniciatyvomis MGB/KGB agento.

Skaitant knygą stebina jo klasingumas, sugebėjimas lengvai bendrauti su parankiais žmonėmis. Gajus, prisitaikantis prie sudėtingų, kartais labai sparčiai besikeičiančių aplinkybių ir politinių vėjų. Mokėjo gyventi. Mokėjo iš visko pasidaryti sau naudą – netgi materialios. Galėjo sau leisti sovietinio valdininko prabangą. Greičiausiai ir dabar, nepriklausomoje Lietuvoje (jeigu būtų pavykę nuslėpti savo praeities baisiausius nusikaltimus ir išdavystes, dėl kurių žuvo daug žmonių), jis gyventų puikiai, gal būtų prasiūšęs ir iki aukštų postų.

Kaip labai taikliai apie šią Arvydo Anušausko knygą pasakė vienas kolega žurnalistas – tai knyga, tokia kupina intrigos, paslapčių, prieštarų Markulio jausmų, poelgių, istorijos vingių, kad pagal ją būtų galima sukurti ne vieną „Hollywoodo“ vertą filmą.

Perskaičius knygą skaitytojui paliekama vietos ir apmąstymams: kas yra išdavystė? Kodėl ir kaip tampama išdaviku (kalbant apie išdavystę pačia plačiausia prasme), kaip jaučiasi išdavikas, kaip randama ir kaip sau pačiam paaškinami patys žemiausi ir niekiniausi darbai...

Tikiuosi, kad ši knyga turės ir tęsinį. Galbūt ne vieną. Gal ateityje sužinosime, kur sovietai paslėpė palaimintosios Barbaros Žagarietės palaičius, ką slepia Vilniaus dominikonų bažnyčios požemiuose buvę mumifikuoti palaikai? J. Markulis, kaip teismo ekspertizės specialistas, vykdė ne vieną slaptą KGB užsakymą.

O vienos paslapties išaiškėjimo tikiuosi ir aš – savo archyvuose turiu žinomo mokslininko, žuvusio itin mįslingomis aplinkybėmis, kuriose šmėžuoja ir KGB šešėlis, kalbininko baltisto prof. Jono Kazlausko (1930-1970) mirties priežasties medicininės išvados, kuri yra patvirtinta vis to paties Juozo Markulio parašu, kopija...

конференции обратились с просьбой в КГБ при Совете Министров Литовской ССР представить Ремеюку к правительственной награде посмертно (перевод постановления прилагается).

Маркулис Ю.И., являясь нашим агентом, в 1945–1948 гг. неоднократно внедрялся в руководящие звенья действовавшего в то время в республике вооруженного националистического подполья и, как советский патриот, оказал большую помощь в ликвидации нескольких бандитских штабов, обезвреживании ряда главарей крупных бандитских формирований и многих бандитов-террористов. В то же время Маркулис сумел провести работу по разложению банд и склонению к легализации значительного числа рядовых их участников. В 1946 году, благодаря мужеству и находчивости Маркулиса, органам госбезопасности удалось взять под контроль нелегально прибывших из-за границы к главарям подполья двух вражеских агентов, эмиссаров зарубежных центров литовских националистов. Это дало возможность в последующем предотвратить использование американской и английской разведками нелегального канала проникновения для активизации бандитского подполья и усиления подрывной деятельности против СССР.

Выполняя задания органов госбезопасности, Маркулис неоднократно попадал в весьма сложные и опасные для его жизни ситуации борьбы с действительными врагами Советского государства, но благодаря высокой эрудиции, мужеству, смелости, исключительной находчивости, он успешно добивался поставленных целей. Много раз рисковал не только собой, но и жизнью своих близких. Из агентурной сети исключен в 1956 году в связи с тем, что о его непосредственном участии в ликвидации националистического подполья в республике стало известно среди литовской реакционной эмиграции.

В настоящее время работает доцентом Вильнюсского государственного университета имени В.Каласукаса, кандидат медицинских наук. Подготовил к защите докторскую диссертацию.

Lietuvos TSR KGB pirmininko J. Petkevičiaus raporto, siūlančio apdovanoti J. Markulį – agentą „Noreiką“, faksimilės fragmentas. 1967 11 24. Dokumente sakoma: Markulis J., būdamas mūsų agentu, 1945–1948 m. ne kartą buvo infiltruotas į vadovaujančias tuo metu respublikoje veikiančio nacionalistinio pagrindžio grandis, ir, kaip tarybinis patriotas, svariai prisidėjo likviduojant keletą banditų štabų...

į Leningradą, I. Pavlovo fiziologijos instituto morfologijos laboratoriją. 1956 m. jis išbrauktas iš agentūrinio tinklo ir įtrauktas į rezervą. Tik visai nuslopinus partizaninį judėjimą grįžo į Lietuvą, nuo 1954 m. dėstė Vilniaus universitete, 1970 m. jam suteiktas profesoriaus laipsnis. Paskutinįjį savo gyvenimo dešimtmetį (1977–1987), dirbo VU Patologijos ir teismo medicinos katedros vedėju.

Būtų sunku trumpai aprašyti jo karjeros vingius – nuo uolaus kataliko,

J. Markulio kapas Vilniaus kapinėse.

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Riita
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-626-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėja
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Vandalos pagal susitarimą

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Vandalos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

www.draugas.org

Joseph Vizgirda, gyvenantis **Aurora, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Dėkojame už suteiktą paramą.

Daila Liubinskienė, gyvenanti **Oak Lawn, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Jūsų dėka lietuviškas žodis skamba tarp mūsų.

Virgis Smilgys, gyvenantis **Orland Park, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

Padovanokite savo vaikams, anūkams ir draugams

DRAUGAS NEWS ir LITHUANIAN HERITAGE

prenumeratą.

Du leidiniai – viena prenumerata!

Kaina JAV – tik 45 dol.

Tai puiki dovana norintiems anglų kalba skaityti apie lietuvių reikalus: politiką, kultūrą, istoriją, meną, sportą, kulinariją ir kt.

www.draugas.org/news • www.draugas.org/lh • www.facebook.com/DraugasNews

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Krašto apsaugos ministras lankosi JAV

Vilnius (KAM info) – Lietuvos krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis birželio 4–8 d. lankosi Jungtinėse Amerikos Valstijose, kur dalyvaus Krašto apsaugos ministerijos ir JAV analitinio centro „Atlantic Council“ Washington rengiamoje konferencijoje, skirtoje saugumo stiprinimui Šiaurės rytų Europoje, taip pat susitiks su aukšto rango JAV pareigūnais.

Ministras R. Karoblis sakys kalbą konferencijoje Washington. Joje da-

lyvauja aukšto lygmens JAV administracijos ir Kongreso atstovai, tarptautinio lygmens saugumo ir gynybos ekspertai. Konferencijoje taip pat dalyvauja Latvijos ir Estijos gynybos ministrai Raimondas Bergmanis ir Margus Cachna.

Vizito metu Krašto apsaugos ministras R. Karoblis susitiks su JAV Kongreso ir Senato nariais, JAV nacionalinės gvardijos biuro, Pensilvanijos nacionalinės gvardijos vadais, kitais JAV pareigūnais.

Į Šalių sąjungą kvies ir emigrantus

Vilnius/Kaunas (ELTA) – Birželio 2 dieną Kauno įgulos karininkų ramovėje vykusiame neeiliniame Lietuvos šalių sąjungos (LŠS) suvažiavime patvirtintas naujasis vadovas. Juo tapo pulkininkas leitenantas Gintaras Koryzna.

G. Koryzna yra patyręs karininkas, vadovavęs Vytauto Didžiojo jėgerių batalionui. Šiuo metu jis yra instruktorius Baltijos gynybos koledže Estijoje.

G. Koryzna Lietuvos šalių sąjungos vado pareigose pakeitė trejų metų kadenciją baigusį atsargos pulkininką leitenantą Liudą Gumbiną.

Lietuvos šalių sąjunga turi vienyti ne tik Lietuvoje gyvenančius narius, bet pritraukti ir emigrantus, sako naujuoju organizacijos vadu patvirtintas pulkininkas leitenantas Gintaras Koryzna.

„Matau ir vieną nišą, ir galimybę – tai yra naujos kartos emigrantai. Mes turėtume pagalvoti apie kažkokį interesą pritraukiant naujos kartos emigrantus, bandant juos prisikviesti įstoti į Lietuvos šalių sąjungą, organizuojant jiems vienokią ar kitokią rengimą Lietuvoje, kad jie užsienyje galėtų jungtis į kuopelės“, – sakė G. Koryzna.

Karininko teigimu, Lietuvos šalių sąjunga turi standartizuoti kovinio rengimo programas ir vykdyti jį pagal

poreikius. Jis taip pat sakė, jog šaliai turi atrasti savo vietą Lietuvos gynybos koncepcijoje, atsisakyti nereikalingų funkcijų ir suderinti jas su kariuomene bei Krašto apsaugos savanorių pajėgomis.

Jis taip pat nurodė, jog Šalių sąjunga turi efektyviau naudotis savo nariais, kurie yra žinomi visuomenėje ar dirba valstybės tarnyboje.

1919 metais įkurta Lietuvos šalių sąjunga yra sukarinta visuomeninė organizacija, ji skelbia turinti per 8 tūkst. narių. Šalių gretos išaugo po Rusijos įvykdytos Krymo aneksijos 2014 metais.

Sukarinta visuomeninė organizacija Lietuvos šalių sąjunga yra įkurta 1919 metais. Šiuo metu jos narių skaičius – beveik 10 000.

Pradėjo statyti tvorą Rusijos pasienyje

Vilnius/Šakių raj. („Draugo“ info) – Pasienyje su Rusija pradėta statyti apsauginė tvora. Iki metų pabaigos toks sienos apsaugos įrenginys Lietuvos pusėje iškilis 44,6 km ruože. Pirmo tvoros stulpo įkasimo procedūra

vyko Šakių rajono Ramoniškių kaimo ribose. Joje dalyvavo Vidaus reikalų ministras Eimutis Misiūnas, Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadas Renatas Požėla, tvorą statysiančios UAB „Gintrėja“ vadovai.

Išrinktas gražiausias piliakalnis

Vilnius (Alkas.lt) – Baigėsi beveik du mėnesius trukę gražiausio saugomose teritorijose esančių piliakalnio rinkimai. Su rinkimams nominuotų piliakalnių trisdešimtuku visi norintys galėjo susipažinti specialioje interneto svetainėje, kurioje vyko ir balsavimas. Daugiau kaip 1000-čio balsavusiųjų valia gražiausiu, mėgstamiausiu piliakalniu išrinktas Kernavės piliakalnių kompleksas.

Kernavės archeologinių paminklų kompleksą sudaro piliakalnis (Aukuro Kalnas), du priešpiliai (Mindaugo Sostas ir Lizdeikos Kalnas), papilys (Pilies Kalnas), papėdės gyvenvietė bei 3 kapynai. Nuo 1979 m. čia nuolat vykdomi komplekso archeologiniai tyrimai. Kernavė yra viena geriausiai pažįstamų priešistorinių – Viduramžių Lietuvos gyvenviečių. Nuo 1988 m. kompleksui saugoti įkurtas Kerna-

vės archeologijos ir istorijos muziejus-rezervatas. 2004 m. Kernavė įrašyta į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą.

Antroje vietoje liko Varnių regioniniame parke esantis Šatrijos piliakalnis. Piliakalnis įrengtas vienoje aukščiausių Žemaitijos kalvų (aukštis – 228,7 m). Nuo kalvos matyti ir kiti didesni kalnai – Medvėgalis, Sprūdė, matosi Telšių katedros bokštai.

Trečiuoju tapo Merkinės piliakalnis, esantis Dzūkijos nacionalinio parko teritorijoje, Merkinės miestelyje. Dėl nuo piliakalnio atsiveriančių užburiančių Nemuno ir Merkio santakos vaizdų, savo istorinės didybės, piliakalnį pamėgo lankytojai ir jis tapo tikru Dainavos krašto simboliu.

Medvėgalio piliakalnis ir Rambynų kalnas pateko į gražiausių Lietuvos saugomų teritorijų piliakalnių penketuką.

Po išpuolio Londone sulaikyta 12 asmenų

Londonas (ELTA) – Po teroristinio išpuolio Londone sulaikyta 12 asmenų. Įtariamieji sulaikyti Rytų Londone, Barkingo rajone, kuriame yra didžiausia Londono Lietuvių Bendruomenė.

Trys užpuolikai birželio 3 dienos vakare ant Londono tilto pradžioje automobiliu taranavo praeivius, o tada netoliese esančiame Borafo turgaus rajone žmones badė peiliais. Žuvo septyni asmenys, dešimtys buvo sužeisti. Užpuolikus nušovė policija.

Apie išpuolio motyvus kol kas mažai žinoma. Vidaus reikalų sekretorė Amber Rudd sakė, kad užpuolikai greičiausiai yra „radikalūs islamo teroristai“. Dėl išpuolio atsakomybę prisiėmė „Islamo valstybė“.

Didžiosios Britanijos ministrė pirmininkė Theresa May išpuolius Londone pavadino brutalia ataka prieš nekaltus piliečius ir paskelbė apie griežtesnius veiksmus prieš terorizmą.

Trys pastarieji išpuoliai Didžiojoje Britanijoje per kelis mėnesius, Th. May vertinimu, tiesiogiai nėra susiję.

Th. May sakė, kad parlamento rinkimai, kaip ir planuota, vyks ketvirtadienį, birželio 8 dieną. Esą negalima leisti, kad smurtas sulaikytų demokratinį procesą.

Išpuolis Londone, kurį įvykdė trys užpuolikai, šeštadienio vakarą nusiėmė septynių žmonių gyvybes. Visi užpuolikai buvo nukauti.

JAV prezidentas Donald Trump po išpuolio Londone patvirtino savo reikalavimą neišleisti į šalį žmonių iš kai kurių musulmoniškų šalių. „Mes turime būti protingi, budrūs ir griežti, – rašė D. Trampas tvityryje. – Mums reikia draudimo atvykti kaip papildomo saugumo laiptelio“. Prezidentas taip pat kreipėsi į teisėsaugą, sustabdžiusią jo įsaką. „Teismai turi grąžinti mums mūsų teises“, – teigė jis.

Taip pat D. Trump po šio išpuolio pareikalavo atsisakyti „politinio korektiškumo“.

D. Trump pažadėjo Didžiajai Britanijai JAV paramą. Per pokalbį telefonu su premjere Th. May prezidentas pareiškė savo užuojautą dėl išpuolio aukų ir pažadėjo Londonui „visišką paramą“ vykdam tyrimą.

Socialinėje žiniasklaidoje pasigirdo reikalavimų atidėti ketvirtadienį numatytus parlamento rinkimus. Londono meras Sadiq Khan pareiškė tai atmetęs. Britai esą gali pademonstruoti, jog nesileis įbauginami, kai ketvirtadienį atiduos savo balsą.

Per paniką Turine sužeista per 1 500 žmonių

Kilus paniką dėl sprogsius petardos buvo sužaloti 155 žmonės. Tribunnnews nuotr.

Turinas (Diena.lt) – Turine per incidentą birželio 3 dienos vakare sužeista daugiau nei 1,500 žmonių.

Tūkstančiai futbolo sirgalių stebėjo futbolo finalines rungtynes, kai nugriaudė petardos sprogimas, sukėlęs paniką.

Žmonės pradėjo bėgti iš aikštės. Susidarė spūstys, dėl kurių buvo patirtos daugybinės traumos. Sunkiai sužeista 10 žmonių. Keletos žmonių būklė itin sunki.

San Karlo aikštėje stebint Čempionų lygos transliaciją, kol kas ne-

aišku, ar paniką sukėlė susprogdinta petarda, ar kvailas pokštas.

Dauguma žmonių nukentėjo nesunkiai, kai kilus panikai, parvirto arba buvo parblokti.

Policijos atstovas sakė, kad paniką galėjo sukelti sprogsi petarda. Liudininkai taip pat pasakojo girdėję trenksmą. Tačiau yra ir pranešimų, kad kažkas pokštaudamas sušuko „bomba“.

Aikštėje stebėti savo miesto komandos rungtynių transliacijos buvo susirinkę 30 000 žmonių.

Evakuoti tūkstančiai festivalio klausytojų

Niurburgas (LRT.lt) – Roko festivalis „Rock am Ring“ Vokietijos mieste Niurburge buvo staiga nutrauktas, o dėl pranešimų apie terorizmo grėsmę buvo evakuoti keliasdešimt tūkstančių žmonių.

Anksčiau Vokietijos policija informavo, kad, gavus signalų apie galimą teroro akto grėsmę roko festivalyje, atliekamas tyrimas.

Kiek vėliau buvo pranešta, kad festivalis „Rock am Ring“ bus tęsiamas. Policija kruopščiai apieškojo visą festivalio teritoriją, įtarimas dėl potencialios terorizmo grėsmės nepasitvirtino“, – sakoma pranešime.

Muzikos festivalis buvo atnaujintas už kelių valandų, jau vakarop. Pranešama, kad Vokietijoje sulai-

kyti du žmonės, įtariamai teroro akto per roko festivalį „Rock am Ring“ rengimu. Bent vienas iš sulaikytųjų yra salafitas (vahabizmui artimos islamo krypties šalininkas).

Buvo tikimasi, kad festivalyje apsilankys apie 85 tūkstančius žmonių. Šįmet „Rock am Ring“ pažymi savo 30-ąjį metį.

Pastaruoju metu muzikos renginiai ne kartą tapo teroristų taikiniu. Šių metų gegužės 22 d. teroro aktas per pop dainininkės Ariana Grande koncertą Manchesteryje pareikalavo 22 žmonių gyvybių.

2013 metų lapkričio 13 d. Paryžiuje islamistai per grupės „Eagles of Death Metal“ koncertą pražudė 89 žmones.

Tradicinė šventė Tolminkiemyje

EMILIJA ALGAUDĖ BUKONTIENĖ

Kiekvienais metais paskutinį gegužės šeštadienį didžiojo būrų dainiaus žemėje Tolminkiemyje organizuojama tradicinė literatūros ir muzikos popietė „Svečiuose pas Donelaitį“. Į ją jau daug metų suvažiuoja moksleiviai iš visos Kaliningrado srities (Karaliaučiaus krašto), atvyksta svečiai iš Lietuvos. Šiomet šventėje dalyvavo daugiau kaip 150 dalyvių iš Kaliningrado (Karaliaučiaus), Gurjevsko (Noihauzeno), Gusevo (Gumbinės), Krasnoznamensko (Lazdynų), Černiachovsko (Įsruties), Uljanovo (Kraupiško). Atvyko pilnas autobusas K. Donelaičio draugijos narių iš Šiaulių (vad. Izolina Lingienė). Šventę organizavo Kaliningrado srities lietuvių kalbos mokytojų asociacijos pirmininkas Aleksas Bartnikas ir Kaliningrado mokytojas Algirdas Karmilavičius.

Pirmiausia atvykome į K. Donelaičio tėviškę Lazdynėlius. Mokiniais pasakojome apie poetą, jo tėviškę, nuopelnus Lietuvai, padėjome gėlių, uždegėme žvakelę. Pasidžiaugėme prie paminklo sutvarkyta aplinka, žydinčiomis gėlėmis. Aplinką tvarko Gusevo (Gumbinės) lietuviško ansamblio vadovė Gražina Koliago.

Iš Lazdynėlių keturi autobusai pajudėjo Tolminkiemio link, kur muziejuje prasidėjo šventė. Lietuvos Respublikos generalinio konsulato kultūros atašė Raminta Gecevičienė pasveikino susirinkusius, padėjo organizatoriams už gražią šventę K. Donelaičio Tolminkiemyje, kur poetas gyveno 37-erius metus.

K. Donelaičio draugijos pirmininkas Euroregiono „Nemunas“ direktorius Gintaras Skamaročius pasidžiaugė, kad renginys tapo gražia tradicija, dėkojo muziejaus direktorei Liudmilai Silovai, organizatoriams A. Bartnikui ir A. Karmilavičiui ir visiems, kurie rūpinasi lietuviško žodžiu ir etnokultūra. Priminė, kad šioje žemėje išaugo tokie raštijos veikėjai kaip M. Mažvydas, K. Donelaitis, Vydūnas, kurio 150-osios gimimo metinės bus švenčiamos kitais metais, kad kultūra jungia kaimynines šalis.

Muziejaus direktorė L. Silova džiaugėsi, kad kasmet šventėje dalyvauja daug moksleivių ir svečių. Poetas iš Jonišio Jonas Ivanauskas kalbėjo apie K. Donelaičio reikšmę lietuvių literatūrai ir perskaitė savo kūrybos eilėraščius.

Atvykę moksleiviai atliko literatūrinę-muzikinę programą. Kaliningrado (Karaliaučiaus) 35-ojo licejaus mokiniai (vadovas A. Karmilavičius) dainavo liaudies dainas ir deklamavo. Gurjevsko (Noihauzeno) vaikų ir jaunimo centro vaikų folkloro ansamblis „Rūtelė“ (vad. Irena Tiriuba ir Elena Jegorova) atliko folklorinę programą ir deklamavo eilėraščius. Černiachovsko (Įsruties) Pedagoginio instituto studentai deklamavo lietuvių poetų eiles. Deklamavo ir lietuvių liaudies dainas dainavo Gusevo (Gumbinės) 5-osios vidurinės mokyklos vaikų folkloro ansamblis „Nadrūvėlė“ (vad. Gražina Koliago). Šventėje dalyvavo Černiachovsko (Įsruties) 4-osios vidurinės moksleiviai (vad. Ona Druseikaitė). Uljanovo (Kraupiško) vidurinės mokyklos moksleiviai deklamavo eilėraščius apie Tėvynę, K. Donelaitį ir Lietuvą (mokyt. E. A. Bukontienė).

Kaip visada, didelis būrys ansamblio „Malūnėlis“ dalyvių (vad. Alma Janvariova ir Jonas Asakavičius) atvyko iš Krasnoznamensko (Lazdynėlių). Šis ansamblis dažnai dalyvauja įvairiuose Kaliningrado srities (Karaliaučiaus krašto) ir Lietuvos renginiuose.

Kaliningrado srities lietuvių kalbos mokytojų asociacijos pirmininkas A. Bartnikas papasakojo apie Pilypą Ruigį. Tai kalbininkas, lietuvių raštijos darbuotojas, giesmių vertėjas ir kūrėjas, skelbęs lietuvių liaudies dainas. Buvo Gumbinės raj. (Gusevo) Valtarkiemo (Olchovatkos) evangelikų liuteronų kunigas, bendravo su K. Donelaičiu, rinko smulkiają lietuvių tautosaką. P. Aleksas parinko jo surinktų mįslių, jas išvertė į rusų kalbą ir paskelbė konkursą, kuriame moksleiviai labai aktyviai dalyvavo ir džiaugėsi gautais prizais.

K. Donelaičio draugijos Šiaulių skyriaus pirmininkė I. Lingienė, atvykstanti į Tolminkiemį jau 32-ą kartą, pasidžiaugė, kad šiauliečių talkos šiomet nelabai reikėjo, nes aplinka sutvarkyta, jie pasodino atsivežtas gėles. P. Izolina dėkojo A. Bartnikui, A. Karmilavičiui, muziejaus direktorei L. Silovai, įteikė suvenyrus ir, kaip ir kiekvienais metais, moksleiviams atvežė „Rūtos“ fabriko saldinių ir lietuviškų knygų.

Asociacijos pirmininkas A. Bartnikas padėjo moksleiviams, mokytojams ir visiems dalyviams už renginį, už tai, kad moksleiviai nori mokytis lietuvių kalbos ir išreikškė norą, kad iš Lietuvos būtų daugiau tokių organizatorių ir atvykstančių ekskursijų.

Po renginio papietavę, pavaikščioję poeto takais, padėję gėlių ir uždegę žvakelę prie kriptos, tarsi pabendravę su poetu ir atsiveikinę iki kitų metų išvykome į Gusevą (Gumbinę) prie paminklo K. Donelaičiui.

Aplankėme Kristijono Donelaičio tėviškę – Lazdynėlius.

A † A ALDONA JEŠMANTIENĖ POŠKAITĖ

mirė 2017 m. birželio 1 d., Brookfield, IL.

Gimė 1923 m. gruodžio 31 d., Lietuvoje, Šilalės rajone, Biržų Lauko kaime, a. a. Juzefos ir Jono Poškų šeimoje.

Gyveno Riverside, IL.

Liūdesyje liko: duktė Renata Jesmantas su anūkais ir proanūkais; brolis Jonas Poška su šeima Lenkijoje; a. a. Vandos Bichnevičienės ir a. a. Jadvygos Kuborskos šeimos.

A. a. Aldona buvo žmona a. a. Algirdo.

Velionė daugelį metų dirbo Northwestern Memorial ligoninėje, Microbiology srityje, Čikagoje.

A. a. Aldona bus pašarvota penktadienį, birželio 9 d., 9 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 E. 127th St., Lemont, IL, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti Šilalės vargšams per „Saulutę“ arba šv. Mišioms.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

„Saulutės“ narei, daug metų visa širdimi dosniai rėmusiai Šilalės studentus

A † A ALDONAI JEŠMANTIENEI

iškeliavus į Viešpaties amžinos laimės karalystę, reiškiamo nuoširdžią užuojautą jos dukrai RENATAI, pusseserei AURELIJAI KRIAUCIŪNIENEI, šeimai ir artimiesiems.

„Saulutė“ Lietuvos vaikų globos būrelis

Džiaugiuosi, kad mūsų moksleiviai noriai dalyvauja šioje šventėje, žino apie poetą, kad kasmet atvykstame į Tolminkiemį, kai kuriais metais ne po vieną kartą. Šiomet į literatūros ir muzikos šventę važiavo mokyklos direktorius muziejininkas Jurij Uzercov, prieš 30 metų mokykloje įkūręs kraštotyros muziejų, kuriame daug medžiagos ne tik apie apylinkę, bet ir visą sritį, šio krašto šviuosius. Kartu važiavo ir užklasinio darbo organizatorė Žana Gasparova. Direktoriaus išvykos metu papasakojo apie pravažiuojančias vietas, sustojome Jasnoje Polianoje (Trakėnuose), kur 1732 m. karaliaus Frydricho Vilhelmo I įsakymu įkurtas žirgynas, kur buvo auginama 1200 trakėnų veislės žirgų, atidengtas paminklas žirgui. Pabuvojome parke prie ažuolo ir žirgo skulptūros.

Gamta tą dieną nepagalėjo gero oro ir saulės, visų nuotaika buvo gera. Ačiū organizatoriams A. Bartnikui ir A. Karmilavičiui ir visiems prisidėjusiems prie šios šventės. Ačiū už saldžiąsias dovanėles ir gautus suvenyrus.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyrius** birželio 7 d., trečiadienį, 1 val. p. p. kviečia visus į skaityklą PLC Lemonte, kur matysite dokumentinį biografinį filmą „Prie rugių ir prie ugnies“ apie tautos dainių — poetą Justina Marcinkevičių.

■ **Birželio 9 d., penktadienį, 7 val. v.** Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) vyks Anna Reich fotografijų parodos atidarymas.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje** (2745 W. 44th St., Chicago, IL 60632) šį sekmadienį, birželio 11 d., 10 val. r. švęsime Šventosios Trejybės šventę. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Kviečiame atvykti 15 minučių prieš šv. Mišių pradžią ir kartu sukalbėti Švč. Jėzaus Širdies litanią.

■ **Birželio 11 d., sekmadienį, 12:30 val.** p. p. Pasaulio lietuvių centro pokylių salėje vyks renginys „Prie kavutės puodelio – pokalbis su LR generaliniu konsulu Marijumi Gudynu“. Įėjimas – auka. Kviečia Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“.

■ **Literatūrinis salonas Pen Parentis** pristato lietuvių kilmės rašytoją Gintarą Karolį Žukauską. Susitikimas vyks birželio 13 d. 7 val. v. Andaz Wall Street (įėjimas iš viešbučio vestibulio), 75 Wall Street (ties Water), New York, NY. Pasiteirauti tel. 212-501-2031 arba el. paštu: info@penparentis.org.

■ **JAV LB Lemonto apylinkės valdyba** maloniai kviečia visus dalyvauti ruošiamame Gedulo ir vilties dienos paminėjime, kuris įvyks birželio 18 d. 10:30 val. r. prie Pasaulio lietuvių centro kiemelyje esančio paminklo tremtiniams. Adresas: 14911 127th St., Lemont, IL 60439

■ **Birželio 15–18 d. New York City Center**, (131 West 55 Street, New York, NY 10019) vyks Maskvos Vachtangovo teat-

ro gastrolės – bus vaidinamas Rimo Tumino režisuotas spektaklis „Dėdė Vania“. Spektaklis rodomas Antono Čechovo festivalio „Vyšnių sodas“ metu. Daugiau informacijos tel. 212-581-1212 arba el. paštu: city-tix@nycitycenter.org.

■ **Birželio 16 d., penktadienį, 7 val. v.** Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) dainuos operos solistė Miglė Žaliukaitė (mezzo soprano), akompanuos Eglė Perkumaitė. Jų koncertiniame repertuare išgirsite lietuviškas dainas ir arijas, kurių didžioji dalis buvo atastos archyvuose, pirmą kartą įdainuotos ir išleistos šio dueto kompaktiniame albume „Forgotten Lithuanian Songs and Arias“. Girdėsite B. Dvariono, V. Klovos, M. Petrausko, V. Banaičio bei daugelio kitų kompozitorių kūrinius.

■ **Birželio 18 d., sekmadienį, 11 val. r.**, minint Gedulo ir Vilties dieną (birželio 14-oji), Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje bus atnašaujamos šv. Mišios už Tėvynę. Po Mišių parapijos salėje apie trėmimus kalbės kadenciją baigiantis LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas. Bus proga padėkoti konsului už jo darbą bei palinkėti sėkmės jam ir visai šeimai, sugrįžtant į Lietuvą. Pietums gardūs bandėliai.

■ **Birželio 18 d., sekmadienį, Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapija** po 10 val. r. šv. Mišių visus kviečia į iškilmingus pietus Tėvo dienos proga. Juos ruošia JAV LB Brighton Parko apylinkės valdyba.

■ **Birželio 25 d., sekmadienį, 12 val. p.** p. Pasaulio lietuvių centro kiemelyje vyks gegužinė – gražiausio Joninių vainiko konkursas. Žaidimai, atrakcionai, prizai, siurprizai, loterijos, šokiai ir linksma muzika, skanus lietuviškas maistas. Rengia JAV LB Lemonto apylinkės valdyba.

AUDIMŲ RAŠTUOS IR DAINŲ ŠALELĖ

birželio 17 d. 5 val. p. p.
visi kviečiami į vasaros šventę

JONINES!

Estų namuose, 4 Cross St. ir E. Veterans Hwy., Jackson NJ 08527

Šventė skirta išėivijos poeto Kazio Bradūno – gimimo 100-mečiui paminėti ir Tautinio kostiumo metams pažymėti.

LINKSMYBIŲ BUS DAUG!

Mugė ir aikštės piešinių konkursas, Tautinių kostiumų raštai ir šventinis koncertas! Vainikus pinsim, kupoliausim, stipruoliai varžysis, virvę trauksim! Paparčio žiedo ieškosim, laužą kūrensim, lietuviškus skanėstus ir alutį ragausim!

AŠTĄ PILYPAITĖ!

Viešnia iš Lietuvos skambiausias dainas mums dovanos!

Įėjimas – \$25, Rengėjas – Centrinė NJ Lietuvių Bendruomenė
Priimamos aukos: Central NJ Chapter, LAC Inc.,

P.O.Box. 1315, Brick, NJ 08723 El.p.: lietuviskabendrija@yahoo.com

TĖVO DIENOS PIKNIKAS
Birželio / June 11
šventė prasidės pamaldomis 11.30am

5129 Wolf Rd.
Western Springs
IL-60558
(708) 567 9044

Father's Day Picnic, Food, Drinks, Lottery, Music - (Bronius Muftas) and Dancing.
Sunday School and Games for the Children.

AUKA: suaugusiems 12\$ vaikams iki 12 metų 5\$ vaikams iki 5 metų - dykai
Loterijos aukos bus skirtos remti vaikų maitinimą Pageginių Sandoroje. Kas turite ir galite atneškite loterijai "FANTŲ"

PLC kino vakarai
ant pievelės

14911 127th Street, Lemont IL 60439

Birželio 2 d.
Liepos 14 d.
Rugpjūčio 4 d.
Rugsėjo 15 d.
(orai leidžiant)

7 val. vakaro

Lietuvių kino klasika
Skanūs šašlykai
Veiks baras

LITHUANIAN WORLD CENTER
PASAULIO LIETUVIŲ CENTRAS

Renginys nemokamas. Organizuoja Pasaulio lietuvių centras

Skaitykite „Draugą“
oro uoste, autobuse,
vasarnamyje,
gamtoje – visur,
kur tik norite,
naudodamiesi iPad!

DRAUGAS

STALO TENISO

TAURĖS VARŽYBOS

STT2017
Trys pajėgumo grupės.
Dvejų varžybos.
Piniginiai prizai!

visi kviečiami dalyvauti!

Birželio 10 d.
10.00 am
PLC 14911 127th St
Lemont, IL 60439
Registruokis tel. 847-890-2194

www.pingpongas.com